

Ulloq unnuarlu paaqqinniffik Sungiusarfik Ikinngut
Elisabeth Thomsensvej 15
3952 Ilulissat

15. juli 2022

All. nr./brevnr.:
2021-900-0006-20
Sull./sagsbeh.: AG/MS/jh

Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi Ikinngummi misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Sungiusarfik Ikinngummi (matuma kingornatigut Ikinngummik taaneqartartusami) Ilulissaniittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuiartortunit 21. aamma 22. marts 2022-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandeqarfiup ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia pillugu paasissutissat nalunaarusiamut ilanngussamiittut innersuussutigaaqka.

Misissuiartortut tassaapput fuldmægtig Amalie Gustafsson, fuldmægtig Monica Schnügger aamma oqalutsi/nutserisoq Gerda Kreutzmann Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut Drude Daverkosen innarluutillit oqaaseqartartuanit Tiliumeersoq peqataavoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Ikinngut aamma Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoqarfik (matuma kigornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussa) nalunaarsuaagallartoq pillugu oqaaseqaamminnik saqqummiussinissaminnut periarfissineqarput. Ikinngummi pisortaqtigiit oqaaseqaataat 4. maj 2022-mi tiguakka. Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup oqaaseqaatai Ikinngutillu ilassutaasunik oqaaseqaatai 20. juni 2022-mi tiguakka.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Ikinngut misissuiartussamaarnermik oqarasuaatikkut 8. februar 2022-mi ilisimatinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut tigullugit. Ikinngut tamatumunnga atatillugu qinnuigaara sulisut, najugaqartut ilaqutaasullu tamaasa misissuiartussamaarnermik misissuiartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Naalackersuisoqarfik misissuiartussamaarnermik e-mailikkut 24. februar 2022-meersukkut ilisimatippara. Naalackersuisoqarfiup misissuinerup ilaani erseqqinnerusumik isumaqatigiissutigineqartumi alapernaasertitaasutut peqataasinnaanera tamatumunnga peqatigitillugu neqeroorutigaa, tamannalu kissaatigineqarpat ilisimateqqullunga. Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu oqaatigaa misissuinermi peqataanissani kissaatiginngikkini.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut misissuineq sioqqullugu Ikinngummit tiguakka.

Ikinngummi pisortaqtigiit tassaasut pisortaq, pisortap tullersortaa kiisalu immikkoortotaqarfiit pisortaat pingasut misissuiartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput. Taakkua saniatigut sulisut 15-it, najugaqartut 11-t ilaqutaasullu pingasut misissuiartortunit ataasiakkaarlugit oqaloqatigineqarput.

Ikinngutip initai misissuiartortunit aammattaaq misissorneqarput.

3. Ikinngut pillugu ataatsimut oqaatigisassat

Ikinngut tassaavoq inuusuttunik inersimasunillu ulloq unnuarlu paaqqinniffik Namminersorlutik Oqartussat pigisaat. Ikinngut 1980-imi sananeqarpoq, ininullu

nutaanut 2022-mi januarimi nutserluni. Ikinngut najugaqartunut 20-nut inissaqarpoq. Najugartut ukiuni kingullerni 15-init qummut ukioqartuusimapput.

Ikinngummi najugaqartut eqqarsartaatsikkut timikkulluunniit innarluuteqartuupput.

Ikinngut sisamanik immikkoortortaqqarfeqarpoq: A, B, C aamma D. Immikkoortortaqqarfiit A aamma B illumi ataatsimiipput, immikkoortortaqqarfiillu C aamma D illumi allami ataatsimoorlutik. Immikkoortortaqqarfiit tamarmik immikkut ataatsimut igaffeqarput ininillu ataatsimoortarfeqarlutik.

4. Ombudsmandip pingaarnerusutigut naliliinera

Pingaarnertut paasisara unaavoq Ikinngut najugaqartunut ininik kusanartunik ipiitsunillu neqerooruteqartoq kiisalu sulisut najugaqartunik isumassuillaqqissuusut tusarnaallaqqissuullutillu.

Paasisara aammattaaq unaavoq najugaqartut amerlanerpaartaasa Ikinngummi najugaqarnertik nuannarigaat.

Pissutsit arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaanga. Taakku tulliuttuni imm. 5-imit 13-imut allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimasaqannginneq

5.1. Ikinngut e-mailinni 11. februar 2022-meersumi qinnuigaara najugaqartunut pissaanermik atuisarneq pillugu tunaartarisassami assilineri uannut nassiateqqullugit. Pissaanermik atuinermi immersugassat tallimat immersorneqarsimasut e-mailikkut 21. februar 2022-meersukkut tiguakka, matumani pissaanermik atuinissamut siumut akuersissut ataaseq kiisalu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineri ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Ikinngutip najugaqartunut pissaanermik atuinermi tunaartarisassaasa assilinerinik tigusaqanngilanga.

Pisortaqatigiit misissuinermi itisiliillutik oqaatigaat najugaqartunut pissaanermik pinngitsaaliinermilluunniit atuisoqartannginnissaa suliniutigineqartoq kiisalu najugaqartunut pissaanermik atuneq ataatsimut isigalugu pisariaqartinneqanngit-

soq. Paasisara unaavoq Ikinngut najugaqartunut pissaanermik atuisarneq pillugu allassimasunik tunaartarisassaqaanngitsoq.

Pisortaqatigiit oqaloqatigiinnermi oqaatigaat misissuineq sapaatit akunnerannik ataatsimik sioqqullugu najugaqartumut pissaanermik atuisoqarsimasoq, Ikinngutillu pissaanermik atuneq pillugu immersugassaq pisoq pillugu immersorlugu ingerlakkaa. Pisumi pineqarpoq najugaqartoq niuertarfimmi bamsiserusussimasoq. Sulisup najugaqartoq oqarfigisimavaa bamsisinissaminut akissaqaanngitsoq. Najugaqartup tamanna kamaatigisimavaa, sulisullu najugaqartoq taliatigut tigullugu niuertarfimmit aneqatigisariaqarsimallugu.

Sulisup allap pisoq alla oqaluttuaraa, tassanilu najugaqartoq qinnuigineqarsimavoq oqarasuaatini angallattagaq ileqqullugu, pineqartormi suli nerisimanngimmat. Najugaqartup oqarasuaatini iliumasimanngilaa, taamaattumillu sulisup oqarasuaat pineqartumit tigusimallugu. Najugaqartup tamanna kamaatigisimavaa, sulisorlu kiiniarsarisimallugu. Paasisara unaavoq najugaqartoq sulisut arlallit asaaSIGUT tamatuma kingornatigut tigungmisimagaat. Paasisara aamma unaavoq pisoq taanna nalunaarutigineqarsimanngitsoq.

Sulisut pingajuata oqaatigaa Ikinngutip oqarasuaatit angallattakkat, iPadit il.il. atornerarnerat pillugu politikkaa, immikkoortumi 7-imi sukumiinerusumik allaaserineqartoq, sulisut taaneqartunik taakkuninnga najugaqartut pinngitsaalillugit arsaarinnittariaqartarnerannut pissutaagajuttartoq. Sulisup taassuma aammattaaq oqaatigaa najugaqartut pissaanermik sapaatit akunnerannut ataasiarluni-marloriarluni atuiffigineqartartut.

Sulisut sisamaata oqaatigaa najugaqartut pissaanermik sapaatit akunnerannut ataasiarluni atuiffigineqartartut.

Pisortaqatigiit oqaloqatigineqarneranni misissuiartortut maluginiarpaat Ikinngut pissaanermik atuinissamut siumut akuersissummik pissarsiniartarsimanngitsoq, naak pissaanermik atuinissamut siumut akuersissummik qinnuteqarnermi immersugassaq atornerartarsimagaluartoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat tamanna kukkunerusoq, pissaanermimmi siumut akuerisaasumik atuinissamik qinnuteqaat naammassillugu suli suliarineqarsimanngimmat. Pisortaqatigiit oqaatigaat pis-

saanermik atuinermi immersugassat eqqortut atorneqartarnissaat siunissami eqqumaffiginaritsik kiisalu pissaanermik atuinermi immersugassaq eqqortoq masakkut immersorneqartoq.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut aamma oqaatigaat sulisut pingasut pissaanermik atuisarneq aporaannernillu aaqqiiniartarneq pillugit pikkorissartitsinermi peqataasimasut. Sulisunit pikkorissartitsinermi tassani peqataasunit pingasunit taakkunanga ataatsip pikkorissartitsinermi modulip aappaa amigaatigaa, sulisullu allap ataatsip pikkorissarnini naammassinngitsoorsimallugu.

Pisortaqatigiit pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip periarfissarititaanik ataatsimut isigalugu ilisimasaqannginnertik oqaatigaat. Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut ataatsimut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit namminneq ulluinnarisaminnut ataneqartillugu paasiuminaatsikkitsik atornissaa lu ajornartorsiutigigitsik. Sulisut aamma oqaatigaat sulisut pikkorissarsimasut ilisimasaminnik sulisunut pikkorissarnernut peqataanissaminnut suli periarfissaqanngitsunut avitseqatiginnittarneq pikkoriffigigaat.

5.2. Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pisunik najugaqartoq pisariaqartitaatut paaqqutarisinnaajumallugu isumassorsinnaajumallugulu pinngitsaaliinerup allatut ajornartumik atortariaqarfiinik pisoqarsinnaanera paasisinnaavara. Ullorli unnuarlu paaqqinniffimmi sulisut najugaqartunut pissaanermik inatsimmi aalajangersarneqartunik unioqqutitsinngitsuinnarnik atuisarnissaat taamatullu pissaanermik atuinerup najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat pisariaqarneratut mianeralugu pisarnissaat soorunalimi pingaartuuvoq.

Paaqqutarinniffimmi sulisut najugaqartunut timikkut pinngitsaaliinermik il.il. atuinissamut periarfissaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut (isumaginninermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 1-ikkut, 21. november 2013-imeersukkut kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasukkut)¹ aalajangersarneqarput.

¹Tamatuma saniatigut ilimagisariaqarpoq pisuni immikkut ittuni pissaanermik atuisoqarsinnaassasoq, imminut illersortariaqalernerneq allatullu ajornartumik iliuuseqartariaqalernerneq tunngaviit tunngavigalugit.

Inatsimmi tassani pingaarnertut tunngaviit ilaat arlallit tulliuttuni naatsumik nasuiarpakka. Oqaatigaara imaassinnaasoq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi najugaqartut ilaannaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi pineqartut ilaatinneqartut. Taamaalilluni pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilaa inunnut 18-inik taakkulu sinnerlugit ukiulinnut tunngasoq taamaallaat inunnik aalajangersimasunik tarnikkut pissutsimikkut annertuumik ataavartumillu piginnaanikillisi-
masunik timikkut pinngitsaaliinermik atuinissamut periarfissamik imaqarpoq, tak. § 3. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip ilaa meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut tunngasoq piumasaqaatinik amerlanerusunik imaqaanngilaq, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 2. Malittarisassat najugartunut 18-inik taakkulu sinnerlugit ukiulinnut tunngasut tulliuttuni aallaavigineqarput.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit aalajangersakkanik arlalinnik inuit pissaanermik atuiffigineqarsinnaasut ataqqinassusiaaangitsumik inatsiseqartitsinikkullu innarlitsaaliinermi illersorneqarsinnaasumik pineqartarnissaannik qulakkeereqataasunik imaqarpoq. Pissaanermik atuneq aammattaaq anguniarneqartumut naammaginartumik naapertuuttuussaaq, tak. § 30, imm. 2, sapinngisamillu qajassuussinerpaamik sivikinnerpaamillu pineqartumut najuuttunullu allanut sapinngisamik mianerinninnerpaamik pissalluni, taamaalilluni pisariaqaanngitsumik innarliineq akornusiinerlu pinngitsoortinneqarsinnaaqqullugit, tak. § 30, imm. 1. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 30. Pissaanermik atuinerit allatigulluunniit nammineq aalajangiinissamut pisinnaatitaaffimmut akuliunnerit qanorluunniit ittut atorneqalersinnagit, iliuseqarfiginninnernut pisariaqartinneqartunut inuk pineqartoq nammineq piumassutsimik peqataatin-
niarlugu kommune sumiiffigisaq periarfissanik tamanik atuissaaq.

Imm. 2. Pissaanermik atuneq anguniakkamut naleqqiullugu imminnut naapertuut-
tumik atsikkutigiissapput. Iliuseqarfiginninnerit minnerusumik akuliuffiusut naam-
mappata, taakku atorneqassapput.

Imm. 3. Pissaanermik atuneq sapinngisamik mianersortumik sapinngisamillu sivi-
kinnerpaamik pissaaq, aamma pineqartumut allanullu najuuttunut sapinngisamik mia-
nerinnilluni pissalluni, taamaasilluni pisariaqaanngitsumik kanngunarsaasoqassanngim-
mat akornutissarsisoqaraniluunniit. Nikanarsaataasumik, asissuisumik allatigulluunniit
nikassaasumik pinninneq inerteqqutaavoq.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit taamaallaat pinngitsaaliinermik atueriaatsit inatsimmi erseqqissumik taaneqarsimasut kisimik atorneqarnissaannut aappaattut periarfissiivoq. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarpoq akuliunnerit taakku qanoq iliorluni qaqugukkullu pisassanersut. Soorlu nangimik taarsiinermi inuup aalajangerlugu tigummineqarnerani iluaqu-sersuutini atuisoqassanngilaq, aalajangiillunilu tigummininneq aatsaat pisinnaalluni tamanna inuk taanna isumassorsinnaajumallugu pisariaqarluinnarpat. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33-kkut aalajangersarneqarpoq, tassanilu pisuni timikkut eqqiaanermik taaneqartartuni pissaanermik atuineq sukumiinerusumik aalajangersaavigineqarpoq. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

§ 33. Kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsi qaqutigut aalajangiisinnaavoq najugaqarfittut ulluuneraniluunniit neqeroorummi pisortaq, imaluunniit sulisoq, pisor-tamit taamatut iliornissamut piginnaatinneqartoq inummik aalajangersimasumik ti-gumminilluni pissaanermik atuisinnaasoq, inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pine-qartup isumassorneqarnissaata isumaginissaanut tamanna pisariaqarluinnartutut isi-gineqarpat. Inuttut eqqiluisaarnermut atatillugu pissaanermik atuinerup siunissami pinngitsoornissaa peqatigisaanik qulakkeerniarneqassaaq.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq eqqiluisaarnermik pi-suni tulliuttuni akuerineqarsinnaassaaq:

- 1) Kigutiniq saliineq.
- 2) Unngiarneq.
- 3) Qulinneq, uffarneq atisanillu taarsiineq.
- 4) Nujaajartinneq kukiartinnerlu.
- 5) Nangernik nalequttanillu taarsiineq.
- 6) Amerissaaneq.
- 7) Ulussat iluini qarngullu iluani nerisat sinnikuinik peersineq.

Imm. 3. Kommunilbestyrelsip aalajangiinerani eqqiluisaarnermi pissutsit piviusut suut aalajangiinermi pineqarnerisut erseqqissaatigineqassaaq.

Imm. 4. Aalajangersimasumik tigummininnermut ikiuutitut atortunik atuisoqassanngilaq, aamma aalajangersimasumik tigumminneriaaseq taamatullu iliornikkut angu-niagaasoq imminnut naleqqiullutik atsikkutigiissallutik.

Imm. 5. Aalajangersagaq manna naapertorlugu timikkut pissaanermik atuineq piffis-sami qaammatit pingasut tikillugit sivisussusilimmi akuerineqarsinnaavoq. Kommunilbestyrelsi piffissamik sivitsuisinnaavoq, qaammatinilli arfinillinnit sivisunerunngitsu-

mik, pineqartumi eqqiluisaarnikkut pissutsit pitsaanerulersinniarlugit periutsit allat peqatigisaanik ineriartortinneqassammata, tak. imm. 2, oqaaseqatigiit aappaat.

Imm. 6. Inuup imm. 1 naapertorlugu siusinnerusukkut aalajangiiffigineqareersup tarnikkut pissutsimigut annertuumik ataavartumillu piginnaasakillisisimanagera sulii ajorseriaateqaqqippat, pisuni eqqiluisaarnermut tunngasuni aalajangersimasumik tigumminilluni timikkut pissaanermik atuinissamut akuersissut piffissamut qaammatit pingasut tikillugit atuuttusaaq pillugu aalajangiisoqaqqissinnaavoq, piffissaq qaammatit 6 tikillugit sivitsorneqarsinnaalluni.”

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit suliamik suliarinninnermut atatillugu piumasagaatinik arlalinnik pingajuattut imaqarpoq, piumasagaatillu taakku piumasagaatinut suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsisikkut (pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 8-kkut, 13. juni 1994-imeersukkut kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasukkut) aalajangersarneqartunut tapertaapput.

Soorlu timikkut eqqiluisaarnermut atatillugu aalajangiilluni tigummininneq najugaqartup kommunitut uninngavigisaani kommunalbestyrelsip aalajangiinera tunngavigalugu pisussaavoq, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 33-mi qulaani issuarneqartumi imm. 1. Ilaquttat taamaattoqarpallu nakkutilliisup pineqaatitut eqqarsaatigineqartut pillugit oqaaseqaataat kommunip aalajangiineraanut tunngavittut ilaatigut pigineqassapput, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 41, nr. 4 imaattunik oqaasertaqartoq:

“**§ 41.** §§ 31, 33, 34 aamma 35 naapertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiinerinut tunngavittut tulliuttut pigineqassapput:

[...]

4) pineqaatitut eqqarsaatigineqartut pillugit ilaquttat taamaattoqarpallu nakkutilliisup oqaaseqaataat.”

Kommunalbestyrelsip aalajangiinera Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut aalajangiinerup kingornatigut naammagittaalliuutigineqarsinnaavoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 48, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 48. §§ 31, 33, 34, 35, 36, imm. 2, 38, 39, imm. 2 aamma § 42, imm. 3 naapertorlugit kommunalbestyrelsip aalajangiineri Isumaginninnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut apuunneqarsinnaapput.

Imm. 2. Inuk aalajangiineri pineqartoq nammineq naammagittaalliuteqarsinnaangippat, uiusup nuliaasulluunnit, ilaqqutap, nakkutilliisup imaluunniit allap inummut pineqaammik pineqartumut sinniisup kommunalbestyrelsip aalajangiinera naammagittaalliutigisinnaavaat.”

Pissaanermik atuinerit suugaluartulluunniit tamatuma saniatigut kommunitut uninngavigisami kommunalbestyrelsimut Naalackersuisunullu nalunaarutigineqartussaapput. Nalunaarutiginnittarneq pillugu malittarisassat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi ilaatigut § 53-ikkut aalajangersarneqarput. Aalajangersagaq taanna imaattunik oqaasertaqarpoq:

“§ 53. § 36 naapertorlugu najugaqarfissatut neqeroorummut tigutinneq pissaanermillu atuinerit assigiinngitsut tamarmik, ilanngullugit §§ 30-35 naapertorlugit pineqaatinut atatillugu pissaanermik atuinerit, najugaqarfittut neqeroorummit nalunaarsorneqassapput, kommunimilu sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalackersuisunullu nalunaarutigineqassallutik.

Imm. 2. Immikkoortoq III naapertorlugu nalunaarsuineq nalunaaruteqarnerlu pissaaq nalunaaruteqarnermut immersugassat immikkut ittut Naalackersuisunit suliarineqartut atorlugit.”

5.3. Pisortaqatigiit sulisullu misissuineri oqaloqatigineqarneri aallaavigalugit paasisara unaavoq immikkoortuni A/B-mi pissaanermik atuisarneq immikkoortor-taqarfinni C/D-mi pissaanermik atuisarnermut sanilliullugu assigiinngissuteqar-torujussuusoq, uangami paasisara unaamat immikkoortuni A/B-mi pissaanermik qaqutiguinnaq atuisoqartartoq, immikkoortunili C/D-mi najugaqartunut pissaanermik atuisoqakulasartoq.

Paasisara aamma unaavoq pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassaqaqarnera pisortaqatigiit sulisullu nalunngikkaat, pissaanermilli atuisarneq pillugu inatsisit pissaanermik atuinissamut sutigut periarfissiinera ilisimaneqanngitsoq.

Paasisara aammattaaq unaavoq nalunaarutiginninnermi immersugassat pisortaqatigiit kiisalu sulisut ilaasa arlallit nalunngikkaat pissaanermillu atuinerit amer-

lasuut nalunaarutigisarlugit, taamaakkaluartorli pissaanernermik atuinerit ilaanaat nalunaarutigineqartartut.

Oqaatigaara eqqortumik nalunaarutiginnittarneq ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi pissaanermik atuinermik – kommunit, Naalakkersuisut Ombudsmandeqarfiullu – pingaarnerusutigut nakkutilliineranni pinngitsoorneqarsinnaanngitsoq. Taamaallilluni pissaanermik atuinermik nalunaarutiginninneq Ikinngummi najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerannik qulakkeerinneqataavoq.

Paasissutissat misissuiartortut tigusimasaat tunngavigalugit eqikkaallunga inerniliivunga Ikinngut pissaanermik atuinermik piffissami sivilisunerusumi annertunerusutigit nalunaarutiginnittarsimanngitsoq, taamaattumillu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Ikinngummi najugaqartut eqqarsaatigalugit unioqqutinneqartarsimasut.

Ikinngutip nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa paaqqinniffiup timikkut eqqiluisaarnermut nanginillu taarsiinermut atatillugu aalajangiilluni tigumminneriaatsit pillugit ilisimasassat amigaatigigai.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa Ikinngut pissaanermik atuinermik siumut akuerisaasumik nalunaarutiginninnermik immersukkamik nassiussinermut atatillugu qinnuigineqarsimasoq kommunalbestyrelsip innutaasumut pissaanermik atuisoqarsinnaaneranik aalajangiinerata assilinerata nassiuteqqullugu.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigisai aallaavigalugit paasisara unaavoq Isumaginninnermi Aqutsisoqarfiup Ikinngut qinnuigisimagaa kommunalbestyrelsip akuersissutaa pigineqanngikkaangat nalunaarutiginninnermi immersugassaq pissaanermik atuinermik akuerisaanngitsumik nalunaarutiginninnermi atornerqartartoq atortaqqullugu.

Paasisara aamma unaavoq Isumaginninnermik Aqutsisoqarfik pissaanermik atuinerneq akuerisaasoq pillugu kommunalbestyrelsip aalajangiineranik imaluunniit pis-

saanermik atuineramik akuerisaanngitsumik nalunaarutiginninnermi immersukkamik Ikinngummit sulitigusaqarsimanngitsoq.

Isumaginninnermik Aqutsisoqarfiup ilassutitut oqaatigaa pissaanermik atuineq pillugu nalunaarutiginninnermik Ikinngummit tigusaqartoqaraangat Ikinngummut malugeqqullugu oqarfigineqarajuttartoq nalunaarutiginninnerit pisumit ullut pingasut iluanni nassiuttartussaasut.

Ikinngutip Isumaginninnermillu Aqutsisoqarfiup oqaaseqaataat tusaatissatut tiguakka, qinnutigaluguli kommunalbestyrelsip pissaanermik atuineq siumut akuerisaasooq pillugu aalajangiinerata assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik ilisimasaqannginnerup najugaqartut inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat annertuumik sanngiillisissimagaa.

Inassutigaaara sulisut tamarmik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassanik pisariaqarneratut ilisimasaqalersinneqarnissaat Ikinngutip suliniutigissagaa.

Uanga paasinninnera unaavoq matumani annertunerusutigut kukkussuteqartoqarsimasooq sumiginnaasooqarsimasorlu. Taamaattumik Inatsisartut Inatsisinut Ataatsimiititaliaat Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 23 tunngavigalugu nalunaarfigaara. Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmik suliassaqarfimmi oqartussaasuusooq aammattaaq nalunaarfigaara.

6. Pissaanermik atuineramik nalunaarutiginnittarneq

6.1. Ikinngut e-mailikkut 11. februar 2022-meersukkut ilaatigut qinnuigaara 2021-mi 2022-milu pissaanermik atuisimanernik nalunaarutiginninnerit tamarmik assilineri uannut nassiuteqqullugit. Qulaani allaaserineqartutut pissaanermik atuineq pillugu immersugassat immersorneqarsimasut tallimat assilineri e-mailikkut 21. februar 2022-meersukkut tiguakka, matumani pissaanermik atuineq siumut akuerisaasooq pillugu immersugassaaq ataaseq kiisalu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilinera ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Pissaanermik atuinerit nalunaarutigineqarsimasut pillugit takussutissiaq taamatuttaaq tiguara, tassanngalu erserpoq 2021-mi pissaanermik atuinerit tallimat nalunaarutigineqarsimasut, 2022-milu manna tikillugu pissaanermik atuinerit nalunaarutiginnittoqarsimanngitsoq. Qulaanili oqaatigineqartutut pisortaqaatigiit oqaatigaat misissuineq sapaatit akunnerannik ataatsimik sioqqullugu pissaanermik atuinerup immersugassaq atorlugu nalunaarutiginiarneqarnera suliarineqartuq.

Immikkoortumi 5.1-imi taamatuttaaq allaaserineqartutut sulisut arlallit oqaatigaat arlalinnik pissaanermik najugaqartunut atuiffiusunik pisoqartarsimasoq. Paasisara unaavoq pissaanermik atuinerit sulisut misissuiartortunut qulaani taaneqartutut oqaatigisaasa amerlanersaat kingusinnerusukkut nalunaarutigineqarsimasut.

6.2. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 32, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq aalajangiilluni tigumminninnerq inerteqqutaanngitsoq, inuup timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa ilimanavissumik aarlerinaateqarpat, pisunilu ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk. Pissaanermik taamatut atuneq pisuni ataasiakkaani pissutsinut naleqqussarneqassaaq, pisariaqarluinnartumillu qaangiissuusanani, tak. § 32, imm. 2. Aalajangersakkat taakku imaattunik oqaasertaqarput:

§ 32. Inummik aalajangerlugu tigumminilluni, imaluunniit inimut allamukaassilluni timikkut pissaanermik atuneq inerteqqutaanngilaq, imaappat:

- 1) inuup timikkut annertuumik ajoqusernissamut imminut allanilluunniit ulorianartorsiortitsilernissaa ilimanavissumik aarlerinaateqarpat, aamma
- 2) pisuni ataasiakkaani pissutsit tamanna pisariaqarluinnartippassuk.

Imm. 2. Imm. 1 naapertorlugu pissaanermik atuneq pisuni ataasiakkaani pissutsinut tulluarsagaassaaq, pisariaqarluinnartumillu qaangiissanani.

[...]"

Pissaanermik atuneq suogaluartorluunniit najugarfiup nalunaarsortussaavaa kommunimilu uninngavigisami kommunalbestyrelsimut aamma Naalakkersuisu-

nut nalunaarutigisussaallugu, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 53, imm. 1. Nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu nalunaarutiginninnermi immersugassat immikkut ittut atorlugit pisussaavoq, tak. inatsimmi § 53, imm. 2 qulaani issuarneqartoq.

Pisumi inatsimmik unioqqutitsiffiusumi nalunaarsuineq ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu pineqaatip aallartinneqarnerata aqaguani pisussaavoq. Tamanna pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 54, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Pineqaatit taamaattut kommunimi uninngavigisami kommunalbestyrelsimut aamma Naalakkersuisunut ingerlaannartumik kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit nalunaarutigineqassapput, tak. pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 54, imm. 2 imaattunik oqaasertaqartoq:

§ 54. Malittarisassanik unioqqutitsisoqartillugu, pissaanermik atuinerup ingerlaqqiinnarnissaanik aalajangiisoqarsimatinnagu, imaluunniit illersuisariaqalernerumut ajornartuulernermiluunniit pisinnaatitaanermut atatillugu akuliunneq pisimappat, ingerlaannaq nalunaarsuisoqassaaq, pineqaatillu aallartinneraniit kingusinnerpaamik aqaguani nalunaarsuisoqassalluni.

Imm. 2. Pineqaatit imm. 1 naapertorlugu nalunaarsorneqartut ingerlaannaq, kingusinnerpaamillu ullut pingasut qaangiutsinnagit kommunimi sumiiffigisami kommunalbestyrelsimut Naalakkersuisunullu nalunaarutigineqassapput.”

6.3. Uanga naliliinera unaavoq pisortaqatigiit pissaanermik atuinermik nalunaarutiginninnissamut piffissaliussat ilisimanngikkaat kiisalu pissaanermik atuinerit qanoq iliorluni eqqortumik nalunaarutigineqartarnissaat pillugu paasissutissat amigaatigigaat.

Uanga naliliinera aamma unaavoq sulisut pissaanermik atuisarnerisa annertussiat pisortaqatigiit ilisimanngikkaat.

Paasissutissiissutigineqartut aallaavigalugit tunngaviutittariaqarpara pisunik pissaanermik atuiffiusunik pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi tamanna pillu-

gu malittarisassat malillugit nalunaarutigineqarsimannigitsunik siusinnerusukkut pisoqartarsimasoq sulilu pisoqartartoq.

Ikinngutip Ikinngummi najugaqartunut pissaanernik atuisarsimanernik nalunaarsuisarsimanniginnera nalunaarutiginnittarsimanniginneralu isorisarialerujussuurtut isigaara.

Inassutigaaara pisut pissaanermik atuiffiusut suliassaqarfimmi tassani inatsit malillugu nalunaarutigineqartarnissaat Ikinngutip siunissami qulakkiissagaa.

Inassutigaarattaaq Ikinngummi pisortaqatigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi nalunaarsuisarneq pillugu malittarisassanik pisariaqartinneqartumik ilisimasaqarnissaat Ikinngutip Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit pingaannerusutigut qulakkiissagaa kiisalu pisariaqartinneqartutut annertutigisumik ilinniarteqqinneqartarnissaat isumagissagaa.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuseqaqqissanngilanga.

7. Najugaqartut namminneq aalajangiisinnaatitaanerat

7.1. Misissuiartortut misissuinermi maluginiarpaat najugaqartut tamulugassaa-taat (snacks), mamakujuutaat, sodavandiutaat, cigaretsiutaat, oqarasuaataat angallattakkat, iPadii, immiisaat il.il. inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartartut, najugaqartullu oqarasuaatiminnik angallattakkanik qaqugukkut atuisinnaanerat, cigaretsinik ullormut qanoq amerlatigisunik pujortarsinnaanerat kiisalu tamulugassaatiminnik qaqugukkut tamulussinnaanerat Ikinngutip killilersuiffigai.

Pisortaqatigiit misissuiartortunut oqaatigaat najugaqartut oqarasuaatitik angallattakkat taakkualu taamaaqataat allat sulisunut unnukkut tunniuttaraat. Tamanna pingaartumik najugaqartunut oqarasuaatiminnik Ipadiminnilluunniit unnuak-kut atuisartunut taamaattumillu unnuak-kut sininneq ajortunut najugaqartu-lluunniit oqarasuaatiminnik angallattakkaminnik iPadiminnilluunniit atuingaa-ramik nerinissaminnik puigortartunut atuuppoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat naju-gaqartut, oqarasuaataat unnuak-kut parnaarunneqartartut, taamaalior-toqarnis-saanut akuersinermut uppersaammik atsiuisartut.

Najugaqartunik oqaloqateqarnermi najugaqartut arlallit oqaatigaat oqarasuaatik suliffimmut nassaqqusaanngitsut, oqarasuaalli najugaqartup suliertunnginnerani sulisunut tunniunneqartussaasoq, oqarasuaallu angallattagaq aatsaat suleerernerup kingornatigut utertillugu tunniunneqartartoq. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna akuersinermut uppersarsaammi ilanngunneqarsimasoq. Najugaqartut taamaakkaluartoq oqaatigaat oqarasuaatimik angallattakkat suliffimminut nassartarnissaat kissaatigigitsik.

Skema misissuiartortut illup initaanik misissuinerminni maluginiagaat tunngavigalugu pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut pujortartartut isumaqatigiissuteqarfigineqarsimasut taakkua cigaretsit aalajangersimasumik amerlassusillit kiisiisa ullormut pujortartassagaat. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna allannagu isumaqatigiissutaasoq, aaqqiinerli taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimangitsutut atuutsikkaa.

Najugaqartup ataatsip oqaloqatigineqarnermini oqaatigaa cigaretsit sisamat suliffimminut nassarsinnaatitaasut, Ikinngummiikkaangamili cigaretsit qassit pujortarsinnaanerini killilersuisoqarneq ajortoq. Najugaqartulli taassuma cigaretsiutai inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartarput, taamaattumillu najugaqartooq taanna cigaretsimik tuneqqulluni sulisunut saaffiginnittariaqartarpoq.

Illut initaannik misissuinermi misissuiartortut maluginiarpaat najugartut tamar-mik cigaretsiutaat inimi parnaarsimasumi tassani toqqortarineqartut, najugaqartullu arlaannaalluunniit nammineq ineeqqamini cigaretsinik toqqortaqaqqusaanngitsoq. Paasisara unaavoq isumaqatigiissutit taakku allannagit isumaqatigiissutaasut, aaqqiinerli taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimangitsutut atuutsikkaa.

Misissuiartortut paasinninnerat unaavoq najugaqartut ilaasa tamulugassaatik namminneq ineeqqaminniitikkaat, najugaqartulli allat tamulugassaataat inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartut. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartut tamulugassaataat inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartut kittaarlugit aaqqinnerqartartut, taamaalilluni najugaqartup soorlu mamakujuut puussiaq ilivitsoq ingerlaannarluni nunguttannginniassammagu. Misissuiartortut illup initaanik misissui-

nermi skema alla maluginiarpaat, tassanngalu erserpoq najugaqartut tamulugassaatik nal. 19:00 sioqqullugu nerisassanngikkaat. Paasisara unaavoq isumaqatigiissut taanna najugaqartunut, tamulugassaataat il.il. inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartunut, allallugu isumaqatigiissutigineqarsimanngitsoq, aaqqiinerli taanna Ikinngutip illumi malittarisassatut allassimanngitsutut taamatuttaaq atuutsikkaa.

7.2. Oqaatigaara Ikinngummi najugaqartut ineeraat pineqartut taakkua namminerisamittut angerlarsimaffiisut atuummata, taamaattumillu oqartussaasoq innutaasunut aatsaat aalajangiisinnaasoq inatsisiliornermi pissaanermik tigummiaqartumit taamaaliornissamut piginnaatitsissummik peqaruni. Inatsisilerinermi oqartarnertut imaappoq oqartussaasoq inatsisikkut tunngavissaqassasoq. Tamanna inatsisikkut tunngavissaqarnissamik piumasqaammik taaneqartarpoq. Tunngavimmi tassani ulloq unnuarlu paaqqinniffinni najugaqartut pineqartunut aamma ilaatinneqarput.

Oqartussaasup inatsisikkut tunngavigisaa malittarisassani allassimasuni allassimanngitsuniluunniit aalajangersarneqarsimasinnaavoq.

Malittarisassat allassimasut assersuutigalugu tassaapput inatsisit Inatsisartunit akuerisaasut imaluunniit nalunaarutit aqutsinermi allaffissornikkut malittarisassat inatsimmik tunngaveqartut. Malittarisassat allassimanngitsut tassaapput inatsiseqartitsinermi tunngaviit nalinginnaasut. Inatsimmik naapertuttuumik tunngavissaqartussaanerup ilaatigut manna nassataraa, tassalu pisortat ingerlatsivianni sulineq inatsimmik imaluunniit inatsiseqartitsinikkut tunngavimmik akuerisaasumik allamik tunngavissaqassasoq. Akuliunneq annertunerujartortillugu inatsisikkut tunngavigissaq qularnaannerujartussaaq.

Tamatuma saniatigut manna nalinginnaasumik ilimagineqarpoq, tassalu pisortat paaqqinniffiutaat aaqqissuussaannermut tunngasunik taaneqartartut tunngavigalugit ataatsimut malittarisassanik aalajangersimasunik aalajangersaasinnaallutillu paaqqinniffik ingerlasinnaaqqullugu pisariaqartunik aalajangiisinnaasut. Innuttaasulli kiffaangissuseqarnissamut pisinnaatitaaffiisa, matumani Tunngaviumik Inatsit aamma Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Europami Isumaqatigiissut

ilanngullugit eqqarsaatigalugit, aaqqissuussaannermut tunngasut tunngaviginis-
saannut killilersuutit arlallit nassataraat.

7.3. Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi najugaqartut soorlu oqarasuaammik iPadi-
milluunniit atuinerminnik, pujortartarnerminnik tamulugassanillu neriluttarner-
minnik imminnut killilerniarnerminni ajornartorsiuteqarsinnaanerit paasisinnaa-
vara.

Uangali paasinninnera unaavoq najugaqartut namminneq aalajangiinissaminnut
periarfissaannik killilersuinerit, soorlu cigaretsit qassit ullormut pujortassaneraat,
tamulugassat qanoq amerlatigisut tamulussaneraat kiisalu namminneq pialuu-
timinnik sunik namminneq ineeqqaminniititsisinnaaneraat, najugaqartut nam-
minneq aalajangiisinnaatitaanerannut sakkortuumik akuliunnerusut, aaqqissuus-
saanermullu tunngasunik taaneqartartunik tunngaveqarsinnaanatik.

Oqaatigaara pineqaatit taakku inatsimmik unioqqutitsinani malinneqarsinnaasut,
najugaqartoq pineqartoq tamatuminnga isumaqatigiissuteqarfigineqarsimappat,
kiisalu isumaqatigiissut taanna nammineq piumassuseq tunngavigalugu paasis-
sutissartalersugaasumillu isumaqatigiissutigineqarsimappat.

Najugaqartut qassit oqarasuaatiminnik angallattakkanik innartinnatik tunniussi-
sarnersut, najugaqartut qassit oqarasuaatiminnik angallattakkanik suliartortinna-
tik tunniussisarnersut najugaqartulluunniit qassit oqarasuaatimik angallattakkat
inimi parnaarsimasumi toqqortarineqartarnissaat akueralugu uppernarsaallutik
atsiorsimanersut ataatsimut paasisaqarfiginngilara.

Paasisara unaavoq najugaqartut akuersinerminnik qanoq iliorlutik tunuartitsisin-
naanerminnik paasitinneqarsimanngitsut, tassami pisortaqatigiit pisoq najuga-
qartup oqarasuaammik angallattakkaminik sulisumit arsaarneqarnermini ka-
malluni saassussisimanagera oqaluttuarimmassuk, sulisullu oqaatigimmagu Ikin-
ngutip oqarasuaatinik angallattakanik atuneq pillugu tunaartarisassai pissaa-
nermik atuinermik kinguneqarajuttartut. Taamaalilluni uanga naliliinera unaavoq
Ikinngutip akuersinermik uppernarsaalluni atsiortitsisarneri nammineq piumas-
suseq tunngavigalugu najugaqartunut paasissutissiineq tunngavigalugu allagan-
ngorlugit isumaqatigiissutaanngitsut.

Uanga naliliinera unaavoq akuersineq uppersarlugu atsiortoqarsimatinnagu Ikinngut soorlu najugaqartut namminneq pigisaannik inimi parnaarsimasumi toq-qortarinninnissaminut, matumani najugaqartut taakkua sulinerisa nalaanni oqarasuaataannik angallattakkanik arsaarinnittarneq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, inatsisikkut pisariaqarneratut tunngavissaqanngitsoq kiisalu taamatut killilersuissagaanni akuliunnerup sakkortussusia isiginiarlugu inatsisikkut erseqqivissu-mik tunngavissaqarnissaq piumasaqaataasoq. Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Ikinngutip nalunaarusiamut matumunnga missingiut tunngavigalugu oqaatigaa oqarasuaatit angallattakkat Ipadilluunniit aatsaat arsaarinnissutigineqarsinnaasut, najugaqartut ulluinnarni inuunerini ajornartorsiutissaqalersitsigunik. Ikinngutip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu aatsaat tiguneqartartut najugaqartumilluunniit tunniunneqartartut najugaqartoq akuersinermut uppersaammik atsiugaqarsimappat.

Ikinngutip oqaatigisai tusaatissatut tiguakka.

Paasisara unaavoq Ikinngutip akuersinermut uppersaalluni atsiukkanik atuinerani oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu kisimik ilaatinneqartut, mamakujunilli sodavandinillu aamma tamulugassanik cigaretsinillu arsaarinninneq ilaatinneqarani.

Ikinngutip oqarasuaatit angallattakkat Ipadillu saniatigut pigisanik allanik arsaarinninnermut kiisalu najugaqartut cigaritsinik qassinik ullormut pujortarsinnaanerminnik suliffimminnullu nassarsinnaanerminnik namminneq aalajangiinissamut periarfissaqarnerannut atatillugu najugaqartut nammineq aalajangiisinnaatitaanerannik ataqqinninnginnera isorisarialittut isigaara.

Inassutigaara Ikinngutip najugaqartut namminneq aalajangiisinnaatitaanerat ataqqissagaa, matumani Ikinngutip najugaqartut pigisaannik akuerineqarani arsaarinnittannginnissaa killilersuutinilluunniit najugartut namminneq pigisaminnik atuinerannik namminnerluunniit mamakujuutiminnik tamulugassaateminnillu nerisarnerannik sodavandiutiminnik imertarnerannik cigaritsiutiminnillu qassinik

ullormut pujorartarnerannik killilersuisunik aalajangersaasannginnissaa atuutsit-sisannginnissaaluunniit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Aamma inassutigaaara Ikinngutip najugaqartut akuersinertik uppernarsarlugu at-siukkaminnik qanoq iliorlutik tunuartitsinnaanerat najugaqartunut paasissutis-siissutigissagaa, tamannalu pillugu tunaartarisassaliussasoq.

8. Illumi malittarisassat

8.1. Ikinngut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut qinnuigaara Ikinngutip illumi malittarisassaasa assilineri uannut nassiuteqqullugit.

Allagaatit arlallit Ikinngummit 21. februar 2022-mi tiguakka. Taakkunani ilaapput sulisunut malittarisassat. Ikinngutip najugaqartunut illumi malittarisassai tigungilakka.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat mappeqartoq qorsummik, malittarisassat tamarmik katersorneqarfiannik. Imatut paasivara mappi taanna malittarisassanut takussutissiamik sulisunut nutaanut tunniunneqartartumik kiisalu najugaqartut sannavimmik atuinerat pillugu malittarisassanik imaqartoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat sannavimmik atuineq pillugu malittarisassat sannaviup iigaani taamatuttaaq nivingasut.

Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat najugaqartunut atuuttunik soorlu ullut angerlarsimaffiit, pisiniarnissamut periarfissaq, ininik ataatsimoorussanik atuinerup killilersorneqarnera il.il. pillugit malittarisassaartoq, taakkuli allanneqarsimanngitsut oqaasiinnartigullu ingerlateqqinneqartarlutik.

Ikinngummi sumiiffinni arlalinni skemamik nivinngaasoqarsimavoq, taakkunanilu piffissani suni pulaartoqarsinnaanera takuneqarsinnaavoq. Pisortaqatigiit oqaatigaat piffissat pulaarfiusartut taakku immikkoortoqartarfimmit immikkoortortaqarfimmut assigiinngisitaartut, pulaartoqarneranilu eqaatsumik periaaseqartoqartartoq.

Pisortaqatigiit aammattaaq oqaatigaat najugaqartut ullut tamaasa ataatsimeeqatigineqartartut, tassanilu unnukkut pisussanik aaqqissuussinerit pillugit paasisutissat paasissutissalluunniit allat ingerlateqqineqartartut.

Pisortaqatigiit aamma oqaatigaat illumi malittarisassat immikkoortorta qarfinnilu tamani piffissat pulaarfiusartut assigiissaarneqarnerat immikkoortorta qarfinni pi-sortat suliaralugit ingerlakkaat.

8.2. Isumaqarpunga Ikinngut pissutsit pisariaqartut tamaasa pillugit allassimasunik malittarisassa qartariaqartoq, taamaalilluni malittarisassat sorliit najugaqartunut sorlernut atuunnerat nalornissutigineqartaqqunagu.

Maluginiarpara Ikinngutip oqaatigigaa illumi malittarisassat suliarineqarnerat aal-lartinneqarsimasoq, immikkoortumullu tassunga atatillugu annertunerusumik i-liuuseqaqqissananga.

9. Najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataannik ilisimasaqannginneq

9.1. Imm. 2-mi oqaatigineqartutut sulisut arlallit misissuiartortunit oqaloqatigineqarput. Sulisut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut affaasa missaasa oqaatigaat najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataat ilisimangikkitik, sulisullu arlallit oqaatigaat najugaqartut innarluutaasa suussusiligaanerinik ilisimasaqarnisartik kissaatigigitsik.

Sulisup ataatsip oqaatigaa najugaqartut pisinnaasaasa annikilleriaataannik ilisimasaqannginnerup sulisut eqqortumik naleqqunnerpaamillu paaqqutarinninnissamut periarfissaq toqqartumik sunnertaraa. Sulisup taassuma oqaatigaa najugaqartut innarluutaasa suussusiligaaneri isertuussaasut taamaattumillu sulisunut paasissutissiissutigineqarsinnaanngitsut pisortaqatigiit sulisunut oqaatigisima-gaat.

Sulisup allap oqaatigaa najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqannginneq pingaartumik sulisup najugaqartoq nakorsiaqatigigaangagu ajornartorsiutaasartoq, tassami sulisoq tassani ilisimaatsutut saqqummertarmat.

Sulisut pingajuata oqaatigaa najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataat taamaallaat najugaqartunut alapernaasertarnermigut ilinniarsimagini.

9.2. Oqaatigaara najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqarneq najugaqartunik paaqqutarinnissinnaassagaanni piunasaqaataanersoq naliliinissamut suliatigut pisariaqartunik ilisimasalinnik peqanngitsunga.

Maluginiarparali sulisut arlallit oqaatigigaat najugaqartunik eqqortumik naleqquttumillu paaqqutarinnissagaanni najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik ilisimasaqarnissaq piunasaqaataasoq.

Sulisut paasissutissiissutaat isiginiarlugit kaammattuutigaara najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaataannik immikkullu pisariaqartitaannik sulisut pisariaqarneratut ilisimasaqalernissaminnut periarfissaat pisortaqatigiit Nakorsaaneqarfik suleqatigalugu ataatsimut oqaluuserissagaat, taamaalillutik sulisut eqqortumik naleqqunnerpaamillu paaqqutarinnissinnaaleqqullugit.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

10. Najugaqartoq kukkusumik inissinneqarsimasoq

10.1. Sulisunik oqaloqateqarninni sulisut ilarpassuisa oqaatigaat najugaqartoq aalajangersimasoq ataaseq kukkusumik inissitaasoq. Paasisara unaavoq najugaqartoq taanna najugaqartut katitigaanerannut naleqquttuunngitsoq, sulisullu najugaqartumik taassuminnga ikiuinissaminnut suliatigut pisariaqartunik pisinnaasaqanngitsut.

Sulisunik najugaqartunillu oqaloqatiginninnikka tunngavigallugit paasisara unaavoq najugartut arlallit najugaqartoq taanna kukkusumik inissinneqarsimasoq er-sigigaat. Pisortaqatigiit oqaatigaat najugaqartoq taanna paaqqiniffimmut naleqqunnerusumut nuutsinniarlugu ukiuni kingullerni marlunni sulissutigineqarsimasoq.

10.2. Oqaatigaara najugaqartoq neqeroorummi eqqortumi inissinneqarsimanersoq naliliinissamut suliatigut ilisimasalik pisariaqartunik peqanngitsunga. Taa-

maattumik suliaq taanna immikkoortillugu Nakorsaaneqarfimmut ingerlateqqillugu nassiuppara.

Immikkoortumut tassunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

11. Siunnersuisarneq suliffimmilu avatangiisit

11.1. Sulisut arlallit misissuinermi oqaatigaat siunnersorneqarnissamut periarfissaqarnissartik kissaatigigitsik kiisalu aporaannernik pinaveersartitsisarnermik pikkorisaaasoqartarnissaa ussersorlunilu oqaatsinik ilinniartitsisoqartarnissaa kissaatigigitsik.

Pisortaqatigiit allakkani 21. februar 2022-meersuni oqaatigaat najugaqartut najugaqatitik toqunniarlugit siorasaarigajuttartut, pisulli taamaattut aaqqinneqartuaannartut ilorraallu tungaanut saatinneqartartut.

Sulisut arlallit misissuiartortunut oqaatigaat najugaqartunit taamatuttaaq siorasaarneqartarlutik. Sulisup ataatsip oqaatigaa sulisumik ilinniarsimasumik misigisutsinik avitseqatigisarsinnaasaminik amigaateqarluni. Sulisup allap oqaatigaa pisut suliffimmi misigisartakkami suliarinissaannut ilinniarsimasumit ikiorneqartarnissani kissaatigigini.

Paasisara unaavoq sulisut aalajangeeqataanerunissartik siunnersorneqartarnissartillu ataatsimut kissaatigigaat, arlallimmi oqaatigimmassuk Ikinngummi sulineq tarnikkut/eqqarsartaatsikkut artornartuusoq.

11.2. Oqaatigaara ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi, sulisut siorasaarneqarfigisartagaanni aamma tarnikkut/eqqarsartaatsikkut artornartunik suliffiusumi sutigut tapersorneqarnissap pisariaqartuuneranik naliliinissamut suliatigut ilisimasanik pisariaqartunik peqanngitsunga. Pikkorissartitsinerit sorliit ilinniartitsinerulluunniit sorliup sulisunut pitsaanerpaamik iluaqutaasinnaaneranik naliliinissamut suliatigut ilisimasanik pisariaqartunik peqanngitsunga taamatuttaaq oqaatigaara.

Ikingutip nalunaarusiamut matumunga missingiut tungavigalugu oqaatigaa najugaqartunik kamattunik aalajangiilluni tigumminneriaatsit sulisut siorna ataatsimiinnerani ilitsersuisup eqqartorsimagai.

Sulisut paasissutissiissutigisaat isiginiarlugit kaammattutigaara Naalakkersuisoqarfik pisortaqatigiillu ataatsimut oqaloqatigiissasut, sulisut atugarissaarnissaat kiisalu sulisut suliassamik oqimaassusiat naapertorlugu annertussuseqartumik tapersorsorneqartarnissaat qulakkeerniarlugu.

Taamatuttaaqa kaammattuutigaara sulisut suliamicinnik ingerlatsinermi sapingisamik pitsaanerpaamik ilinniartinneqarnissaat pisortaqatigiit qulakkiissagaat, taamaalillutik najugaqartut toqqissisimanartunik avatangiiseqarlutik isumassorneqarsinnaaqqullugit.

12. Ineeqqani pujortarneq

12.1. Illumi malittarisassat eqqarsaatigalugit imm. 8-mi oqaatigineqartut Ikingut illumi malittarisassanik allassimasunik ineqartut ineeqqaaminni pujortarnissaannik inerteqquteqartunik akuersaartunilluunniit peqanngilaq.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat najugaqartut ineeqqaminni pujortarsinnaatitaasut, taamaallaalli silami pujortartartut. Illumi malittarisassaqaangimmat najugartut ineeqqaminni pujortarsinnaatitaanermi qanoq ilillutik paasitinnerqarsimansut misissuiartortut apeqqutigaa. Pisortaqatigiit oqaatigaat tamanna pisortaqatigiinni oqaloqatigiissutigineqarsimasoq.

Najugaqartup misissuiartortunit oqaloqatigineqartup oqaatigaa ineeqqani pujortarneq inerteqqutaasoq, najugaqartullu taamaallaat silami pujortarsinnaatitaasut.

12.2. Oqaatigaara pujortarnermik inerteqquteqarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15-imi, 26. maj 2010-meersumi (pujortarneq pillugu inatsimmi) § 2, imm. 1, nr. 4-kkut aalajangersarneqartoq inatsit ilinniartinnik, meeqqanik paaqqinniffinni, matumani meeqqanik angerlarsimaffinni ulluunerani paarsisartut ilanngullugit eqqarsaatigalugit, kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, paaqqutarinnif-

fittut angerlarsimaffinni, ilinniartut ineqarfiini sullissivinnilu taakkununga naligitinneqarsinnaasuni atorneqassasoq.

Oqaatigaarattaaq pujortartarneq pillugu inatsit paaqqutarinniffinni il.il. najugaqartut namminnerisamittut ineeqqaminni pujortartarnerat pillugu aalajangersakamik imaattumik imaqartoq:

“§ 5. Paaqqutarinniffittut angerlarsimaffinni, ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, najugaqarfissatut neqeroorutini, ilinniartut ineqarfiini assigisaannilu inunnit 18-it sinnerlugit ukiulinnit arlalinnit najuqaqarfigineqarnerusuni namminerisamik angerlarsimaffittut atuuttuni najugaqartut ataasiakkaat 18-it sinnerlugit ukiullit ineeqqami inissiamiluunniit angerlarsimaffittut najuqaqarfigisaminni pujortarsinnaapput.
[...]

12.3. Najugaqartut ineeqqaminni pujortartarnerisa akuersaarneqarneratigut ikuallattoorsinnaanermik ulorianartup pilersarnera paasilluarsinnaavara, pingaartumik najugaqartut pisinnaasamikkut annikilleriaateqarsimasut eqqarsaatigalugit.

Uanga naliliinera unaavoq inatsimmik naapertuuttumik tunngaveqartussaannermik aallaaviup qulaani imm. 11-mi allaaserineqartutut manna nassatarigaa, tassalu najugaqartut ineeqqaminni pujortarnissaannik inerteqqut assut annertuumik akuliuffiusoq inatsisikkut erseqqissumik qularnaatsumillu tunngaveqartussaasoq. Inatsisikkut tunngavissaq taamaattoq piunngilaq.

Erseqqissumik paasisara unaavoq najugaqartut namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaatitaanerat pisortaqatigiit najugaqartunut paasissutissiissutigerusunngikkaat.

Inassutigaara pujortartarneq pillugu inatsimmi malittarisassat Ikinngutip malissagai, matumani najugaqartut namminneq ineeqqaminni pujortarsinnaanerannik pisortaqatigiit akuerinninnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

13. Ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutartikkat

13.1 Ikinngut allakkatigut 11. februar 2022-meersutigut qinnuigaara paaqqinniffimmi najugaqartut tamaasa pillugit takussutissiaq uannut misissiuq sioqqullugu nassiuteqqullugu, matumani paaqqinniffimmi najugaqalernerup aallartiffiata ullua ineriartortitsinissamullu pilersaarut kingulleq ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Takussutissiaq taanna 21. februar 2022-mi tiguara.

Takussutissiamit erserpoq najugaqartunit 20-nit najugaqartunut 14-inut ineriartortitsinissamut pilersaarutit ukiup kingulliup iluani nutarterneqarsimangitsut.

Pisortaqatigiit misissuinermi oqaatigaat iliuusissanut pilersaarutit ineriartortitsinissamut pilersaarutinit siulliullutik suliarineqartartut. Pisortaqatigiit aammattaq oqaatigaat ininut nutaanut nutserneq piffissaajaataasimasoq, taamaattumillu ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterineq arriitsumik ingerlasimasoq.

13.2. Oqaatigaara makku inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaanni nr. 13-imi, 12. juni 2019-imeersumi (matuma kingornatigut innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 27-ikkut aalajangersarneqartut:

“§ 27. § 26 malillugu ulloq unnuarlu neqeroorut inummut innarluutilimmut iliuusissanut pilersaarut aallaavigalugu, ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnerup aallartinerneranit kingusinnerpaamik qaammatit 3-t qaangiunneranni tamatumalu kingorna ukiumut minnerpaamik 1-riarluni, ineriartortitsinissamut pilersaarummik suliaqartassaaq. Ineriartortitsinissamut pilersaarummi, iliuusissanut pilersaarummi siunertaasut aamma ulloq unnuarlu neqeroorummiititsinermut anguniakkat aallaavigalugit, perorasaanikkut suliaqarneq, iliuusissanut pilersaarummi anguniakkat anguneqarnissaannik qulakkeerinnittussat, nassuiarneqassapput.

Imm. 2. Inunnut ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut ineriartortitsinermut pilersaarutip ilusaa imarisaalu pillugit maleruagassanik erseqqinnerusunik Naalakkersuisut aalajangersaassapput.”

Makku aalajangersagaq taanna pillugu oqaaseqaatinit erserput:

“Imm. 1-imut

Ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqarnermut atatillugu ineriartornissamut pilersaarummik suliaqartoqassasoq imm. 1-imi maleruagassap aalajangersarppaa, taannalu iliuusissanut pilersaarummik kommunimit suliarineqarsimasumit aallaaveqassasoq. Ineriartortitsinissamut pilersaarut ulloq unnuarlu neqeroorummi najugaqalernerup kingorna kingusinnerpaamik qaammatit pingasut ingerlareersut, matumalu kingorna **ukiumut minnerpaamik ataasiarluni** neqeroorummi aqutsisunit suliarineqartassaaq.

Iliuusissanut pilersaarutip siunertaa aamma siunnerfii aallaavigalugit, ineriartortitsinissamut pilersaarut perorsaaniikkut sulinerup nassuiarneqarneranik imaqqassaaq, tassani qulakkeerneqassalluni iliuusissanut pilersaarummi siunnerfiit pingaarnerit naammassineqarnissaat. Inunnut innarluutilinnut, ulloq unnuarlu neqeroorummiittunut tamaginnut ineriartortitsinissamut pilersaarutininik suliaqartoqassaaq.” [Uanga ersersisaanera]

Makku inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Namminersorlutik Oqartus-
sat nalunaarutaanni nr. 29-mi, 7. august 2020-meersumi (matuma kingornatigut
innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu nalunaarummik taaneqartartussami) §
2-kkut aalajangersarneqarput:

“§ 2. Iliuusissanut pilersaarutit aallaavigalugit ineriartornissamut pilersaarutit allagan-
ngorlugit ulloq unnuarlu neqeroorutip suliarissavai, taakkulu tulliuuttunik imaqqassap-
put:

1) Tapersersuineramik suliniutit aallartinneqartut taaneqarnerat, matumani makku ilanngullugit:

a) ilinniartinneqarnissamik neqeroorutit,

b) ilinniagaqarnissamik neqeroorutit,

c) suliffeqartinneqarnissamut neqeroorutit, matumani suliffiit illersugaasut ilanngullugit, aamma

d) sammisaqartinneqarnissanut aamma katerisimaaqateqartinneqarnissanut neqeroorutit ilanngullugit.

2) nr. 1 malillugu tapersersuineramik suliniutinut aallartinneqartunut atatillugu perorsa-
anermik periaatsit paaqqinninnermilu atorineqartut taaneqarnerat,

3) Tapersersuineramik suliniutissat toqqarneqarneranni inuup innarluutillip qanoq akuutinneqarnerata allaaserineqarnera, aamma

4) Tapersersuineramik suliniutini aallartinneqartuni anguniakkat, matumani suliap ingerlaneranut piffissaliussamullu sinaakkusiussat ilanngullugit.

Imm. 2. Ulloq unnuarlu neqeroorutip killiffimmik nalunaarusiat ataavartumik suliarissavai, taakkualu tapersersuineramik suliniutitut aallartinneqarsimasunut, allaganngorlugu ineriartornissamik pilersaarummi allassimasunut naleqqiullugit, inuup innarluutillip ineriartorneranik allaaserinninnermik imaqqassapput.”

13.3. Taamaalilluni Ikinngut tassaavoq ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterneqartarnissaannik qulakkeerinermit akisussaasuusoq. Oqaatigaara kommunalbestyrelsi tassaasoq iliuusissanut pilersaarutit suliarineqarnissaannut akisussaasuusoq, tak. innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi § 26.

Paasisara unaavoq ineriartortitsinissamut pilersaarutit nutarterneqarnerat suli aallartinneqarsimanngitsoq, Ikinngutillu tassunga taarsiullugu suliassat ininut nu-taanut iserternermut tunngasut salliutissimagai.

Iserternerup piffissaajaataasinnaanera paasisinnaavara, innarluutilinnilli tapersersuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat eqqortillugit malinneqarnerat soorunalimi aalajangiisuuvoq.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigaara takussutissiamit Ikinngutip suliarisima-saanit ersertoq najugaqartumut ataatsimut ineriartortitsinissamut pilersaarut 2018-imili nutarterneqarsimanngitsoq. Najugaqartoq taanna Ikinngummut 2021-mi junimi nuussimavoq, taamaattumillu Ikinngutip ineriartortitsinissamut pilersaarut tamatuma kingornatigut kingusinnerpaamik qaammatit pingasut qaangiunneranni suliarereersimasussaagaluarpa.

Ikinngutip najugaqartunut ineriartortitsinissamut pilersaarutiniq suliarinnissimannginna isorisarialittut isigaara, ineriartortitsinissamummi pilersaarutit najugaqartup iliuusissanut pilersaarummi anguniagaanut naapeqatigiissitsinissamik qulakkeerisussaammat.

Inassutigaara Ikinngutip innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu inatsimmi aamma innarluutilinnik tapersersuisarneq pillugu nalunaarummi malittarisassat malissagai, matumani ineriartortitsinissamut pilersaarutit piffissaliussat inatsimmi aalajangersarneqartut iluani suliarineqartarnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

14. Malitseqartitsineq

Ikinngut qinnuigaara najugaqartut, sulisut najugaqartunullu ilaqutaasut nalunaarusiamik matuminnga ilisimateqqullugit.

Ikinngut qinnuigaara immikkoortuni 7-imi, 11-mi 12-imi 13-imilu oqaatigisakka qanoq iliuuseqarnissamut pissutissaqalersitsinersut paasissutissiissutigeqqullugu. Ikinngut tamatumunnga atatillugu qinnuigaara kommunalbestyrelsip pissaa-nermik atuneq siumut akuerisaasoq pillugu aalajangiinerata assilinera uannut nassiuteqqullugu.

Ikinngut qinnuigaara paasissutissat Avannaata Kommuniani ingerlatsivik aqputi-galugu uannut nassiuteqqullugit, taamaalilluni ingerlatsivik Ikinngutip oqaatigisai pillugit oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

Nalunaarusiap matuma assilinera Avannaata Kommuniani ingerlatsivimmut nas-siuppara.

Nalunaarusiaq manna 2022-mi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqaru-maarpoq, nittartakkannilu www.ombudsmandi.gl-imi tamanut saqqummiunne-qarumaarluni.

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumassuteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuseqarnersut suliassaminnilluunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumiginnaanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuisinnaavoq, inassuteqaateqarsinnaalluni sulihamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit kiisalu atorfeqarfiit allat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut sulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuineranut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqquussaananeranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.